

Naturvården i skogen havererar

Intresset för att investera i skog ökar. Under 2010 höjdes priserna kraftigt på massaved och timmer, även om det är en svag nedgång för tillfället. Efterfrågan ökade med närmare 10 % i fjol. Och nyligen startade Holmen sitt sågverk vid Braviken. I ett första skede kommer mängden sågade trävaror att uppgå till 550 000 kubikmeter om året. Det kommer inte att minska trycket på skogsavverkningen.

För att höja avkastningen från skogen är metoderna flera. Markberedning, dikning och gödsling med avloppsslam är några. Användningen av främmande trädslag och klonskogsbruk är ytterligare ett par metoder.

Trycket är som sagt högt och tempot ökar. Skördare, skotare och datautrustning/program är tunga investeringar inom skogsnäringen. Det medför krav på skiftarbete. Gårdagens skogvaktare är ett minne blott. Nu tas många viktiga beslut direkt ute i fält av maskinföraren.

Samtidigt som uttaget ur skogen hela tiden ökar får naturvården stå tillbaka. Regeringen har minskat anslagen till reservatsbildning med närmare en halv miljard kronor. Dessutom är ersättningsreglerna vid markintrång ändrade, vilket innebär att ytterligare 25 - 30 % mindre mark blir skyddad. Markägaren får motsvarande mer i ersättning. Det är bra för markägaren men kontraproduktivt för naturvården.

Det hade varit bra om miljöhänsynen vid skogsavverkning hade förbättrats över tid, men så är det inte. Istället är trenden negativ. Skogsstyrelsens rikspolytax visar att andelen avverkad areal som inte klarade miljökraven i Skogsvårdslagen var 25 % för några år sedan. Idag är det ytterligare några procent som inte klarar lagens krav.

De myndigheter som skall stödja skogsnäringen med rådgivning, arbeta med lagtillsyn och områdesskydd, får se sina resurser krympa. Länsstyrelsen är en sådan myndighet.

Skogsstyrelsen en annan. På den senare sker en drastisk förändring. Norrköpingskontoret har minskat sin fältpersonal med 50 % de senaste åren. Likhande utveckling sker i övriga länet och i andra län. Eventuellt kommer Norrköpingskontoret att läggas ned. Samtidigt som fältarbetande personal minskar ökar det administrativa arbetet för den fältarbetande personalen som är kvar på Skogsstyrelsens distriktskontor.

En viktig uppgift för Skogsstyrelsens personal är fältbesöken på slutavverkningarna. För några år sedan besöktes 20 % av slutavverkningarna. Förra året hade andelen besök sjunkit till 6 % i Östergötland! I andra län kan det vara ännu sämre, t ex Gotland med endast 1 %.

Samtidigt som landets privata skogsägare aldrig varit så nöjda med lönsamheten som nu (enl. LRF Konsult) är det märkligt att resurserna för miljövård i skogen och skydd av biologisk mångfald skärs ned. Gammelskogar, naturskogar och nyckelbiotoper försvinner i oroande högt takt. De få arealerna som finns kvar måste värnas och de myndigheter som fattar de formella besluten kan inte åderlätas mer!

Östergötland är ett län med unika skogar. Både ur ett nationellt och ett internationellt perspektiv. Eklandskapet, ädellövskogar och skärgårdsskogar är exempel på skogar som vi ansvarar för att bevara till kommande generationer. Men frågan är om vi tar det ansvaret.